

12.06.2018 Opublikowano wyjaśnienie prawne dot. „Wniosku o udostępnienie informacji publicznej” FSSM RP, skierowanego do Prezes „Trybunału Konstytucyjnego” Julii Przyłębskiej.

Na portalach społecznościowych, na których aktywne są osoby represjonowane, pojawiły się komentarze wskazujące, najogólniej rzecz ujmując, że prawo dostępu do informacji publicznej na podstawie art. 61 Konstytucji RP, przysługuje jedynie obywatelom naszego Kraju – jako osobom fizycznym. Tym samym prawo to, zdaniem niektórych, nie przysługuje stowarzyszeniom, czy też innym organizacjom społecznym, w tym także Federacji Stowarzyszeń Służb Mundurowych RP. W związku z powyższym kilka słów wyjaśnienia na ten, skąd inąd, ciekawy temat:

Przypomnijmy, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej „Każdemu przysługuje, z zastrzeżeniem art. 5, prawo dostępu do informacji publicznej...”. Natomiast w art. 61 Konstytucji RP zawarte jest sformułowanie: „Obywatel ma prawo”, wskazujące niejako na osobę fizyczną, co oczywiście może sugerować, że prawo to dotyczy tylko obywateli państwa polskiego. Jednak międzynarodowe standardy praw człowieka, na które zwracał uwagę Trybunał Konstytucyjny już w latach 90-tych, nakładają na państwo obowiązek gwarantowania praw i osobistych wolności wszystkim, nie tylko swoim obywatelom (wyrok TK z 20 października 1992 r., K 1/92). A zatem dostępu do informacji publicznej może domagać się każda osoba fizyczna, bez względu na przynależność państwową, jeżeli tylko ma pełnię praw cywilnych, tzn. jest pełnoletnia i nie została ubezwłasnowolniona. W doktrynie wyrażano też pogląd, że użyte w ustawie słowo „każdy” powinno być rozumiane szeroko i oznaczać naprawdę każdego, bez względu na obywatelstwo czy też narodowość.

Niezależnie od powyższego, w orzecznictwie sądów administracyjnych przyjęto, że na podstawie art. 2 ust. 1 ww. ustawy o dostępie do informacji publicznej pojęcie „każdy” oznacza zarówno osoby fizyczne i prawne, jak i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, np. organizacje społeczne (wyrok WSA w Warszawie z 11 lutego 2004 r., II SAB 391/03).

Konstytucyjna przejrzystość działania władz umożliwi nam, jako obywatelom tego Kraju i naszym organizacjom kontrolę obszarów działalności państwa i stanowi warunek konieczny przy badaniu racjonalizacji rozstrzygnięć władczych. Te filary życia publicznego w naszym Państwie, mieniącym się być demokratycznym, gwarantowane są przez prawo do informacji publicznej, o którym mowa w art. 61 polskiej Konstytucji. Pozwala to na kontrolę działań władczych we wszystkich sferach aktywności państwa, tak w zakresie władzy ustawodawczej, wykonawczej jak i sędziowskiej. W związku z tym nie może budzić wątpliwości prawo dostępu do informacji o działaniach organów władzy sędziowskiej, albowiem jak stanowi art. 10 ust. 2 Konstytucji, władzę sędziowską sprawują w Polsce sądy i trybunały, a więc Trybunał Konstytucyjny także.

W nauce prawa podkreśla się, że sądy i trybunały, jako organy władzy publicznej, powinny podlegać obowiązkowi udzielania informacji na zasadach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej (dla zainteresowanych szerzej o tym w opracowaniu RPO pt. „Prawo do informacji publicznej; Efektywność regulacji i perspektywy jej rozwoju” pod red. dr Mariusza Maciejewskiego, Warszawa 2014, str. 23).

Nie wiemy jak do naszego wniosku o udostępnienie żądanej informacji publicznej odniesie się Pani Prezes „Trybunału Konstytucyjnego”? Możliwe, że w ogóle nie udzieli odpowiedzi, albowiem przyszło nam żyć w czasach kiedy „prawo nie zawsze prawo znaczy”.

Komisja Prawna FSSM RP

(zespol.prawny@fssm.pl)

<https://www.fssm.pl/czy-fssm-moze-wnioskowac-o-udostepnianie-informacji-publicznych>